

Yazan: Ayla Çınaroğlu

Resimleyen: Mustafa Delioğlu

Masal / 32 sayfa

Uçuşanbalık

7+ YAŞ / 1, 2 ve 3. SINIFLAR

Ana Temalar

Hayal Gücü, Birey ve Toplum

Temalar

Açgözlülük, Önyargı, Başarı öyküsü, Yetenek

Öne Çıkan Özellikler

- Geleneksel masal öğelerini modern mesajlarla birleştirir.
- Bilginin ve düşünmenin önemini vurgular.
- Batıl inançlar ve cinsiyet ayrımcılığı gibi önemli sosyal konulara eleştirel bir dille değinerek günümüz yaşamına ayna tutar.

BİLGEBAŞ MASALI

KİTABIN ÖZETİ

Ayla Çınaroğlu, geleneksel masal öğelerini modern mesajlarla birleştirdiği *Bilgebaş Masalı*'nda bilginin, düşünmenin önemi, boş inançlar ve cinsiyet ayrımcılığı gibi pek çok önemli konuyu ele alıyor.

Masalda üç kızı olan bir adamın oğlan çocuk sahibi olma hırsı anlatılır. Bu uğurda mumlar dikmiş, adaklar adamıştır. Birgün adamcağızın dileği gerçeğe dönüşür. Dört gözle yolunu gözlediği oğlunu kucağına aldığı gün tüm derdi tasası uçup gider. Fakat oğlunun kafası azıcık büyükçedir. Mutluluktan gözü hiçbir şey görmeyen adam bunu iyiye yorar. Oğlunun çok akıllı olacağını düşünüp ona Bilgebaş adını verir. Bilgebaş büyüdükçe başı daha da büyür ama akli kafasına göre birazcık kısa kalır.

Bir gün, Bilgebaş yaramazlık peşindeyken ayağı takılıp yere düşünce kafası tencere kapağı gibi ortadan ikiye ayrılır. Uzun zamandır canı sıkılan Akıl Perisi de fırsat bu fırsat diyerek uzaklara kaçar. Yaramaz Bilgebaş'ın kafasının içi ise züğürt çanağı gibi bomboş kalır.

Masalın bundan sonrası ise Bilgebaş'ın bu süreçte yaşadıklarını ve ailesiyle çevresinin farklı noktalardan bu duruma bakışını ele alıyor.

SINIF ETKİNLİKLERİ

Başka masallar öğrenip sınıfta arkadaşlarınıza anlatınız.

Batıl inançlar üzerine bir çalışma yapınız. Önceden hazırladığınız soruları çevrenizdeki kişilere sorup ne gibi batıl inançları olduğunu, tuttuğunuz bir not defterine yazınız. Sonra çıkan sonuçları sınıfta bir sunumla paylaşınız.

Bilgebaş nasıl bir karakter? Adıyla davranışları arasında nasıl bir tezatlık vardır?

Ailesinin kız ve erkek çocuklarına tutumunu nasıl değerlendiriyorsun, neden?

Sence cinsiyet ile akıl arasında bir ilişki var mı, neden?

Masalda okula gönderilmeyen kız çocuklarının okuma ve öğrenme gayretini nasıl değerlendiriyorsun?

Sence batıl inançlar neden bu kadar yaygın? Masalda batıl inançlar bakımından hangi karakter(ler) öne çıkıyor?

Masalın sence tatmin edici bir sonu var mı, neden?

AYLA ÇINAROĞLU

Ayla Çınaroğlu, 1972'den bu yana çocuklar için yazmaya ve kitaplarını resimlemeye devam ediyor. Türkçe ders kitaplarında eserlerine yer verilen Çınaroğlu, 2006'da ÇGYD (Çocuk ve Gençlik Yayınları Derneği) önerisiyle IBBY (International Board on Books for Young People) Yazın Onur Listesi'nde yer almıştır. 2007 ilkbaharında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi'nde adına özel bir sempozyum düzenlenmiştir.

İLİŞKİLENDİRİLEN KAZANIMLARDAN BAZILARI:

1. SINIF - TÜRKÇE

Sözlü İletişim

- T1.1.1. Düşüncelerini ve duygularını ifade eden, seviyesine uygun cümleler kurar.
 T1.1.5. Düşüncelerini ve duygularını daha iyi ifade edebilmek için uygun yerlerde çizimler, resimler vb. görselleri kullanır.
 T1.1.13. Kısa bir hikâyeyi, masalı, olayı ve durumu dramatize eder.

İlk Okuma

- T1.2.3. Hece, kelime ve cümleleri akıcı bir şekilde okur.
 T1.2.4. Kısa metinleri vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okur.
 T1.2.5. Metni canlandırarak okur.
 T1.2.6. Düzeyine ve konuya uygun görsel okuma yapar.

Anlama

- T1.2.7. Okuduğu metnin ana hatları hakkında sorular sorar ve soruları cevaplar.
 T1.2.10. Bir metinde bilmediği kelimeleri belirler ve bu kelimelerin anlamlarını öğrenmek için soru sorar.
 T1.2.12. Metinle birlikte sunulan görsel öğeleri anlamlandırır ve ilişkilendirir.
 T1.2.13. Metinlerde anlatılanları oluş sırasına göre sıralar.

Yazma

- T1.3.3. Bitişik eğik yazıyı kullanarak okunaklı hece ve kelimeler yazar.
 T1.3.4. Büyük harf, nokta, soru işareti, kısa çizgi ve kesme işaretini uygun yerlerde kullanır.
 T1.3.5. Harfler, kelimeler ve cümleler arasında uygun boşluklar bırakır.

2. SINIF - TÜRKÇE

Sözlü İletişim

- T2.1.5. Bir masalı veya olayı ana hatlarıyla anlatır.
 T2.1.14. Kısa bir hikâyeyi, masalı, olayı ve durumu dramatize eder.

Okuma

- T2.2.1. Okuduklarının konusunu belirler.
 T2.2.2. Okuduklarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim sorularına cevap arar.
 T2.2.3. Okuduğu metni ana hatlarıyla anlatır.

Yazma

- T2.3.8. Duygu ve düşüncelerini ifade ederken uygun bağlama öğelerini kullanır.
 T2.3.9. Yazdıklarını kontrol ederek ifade, harf, noktalama gibi yanlışları varsa bunları belirler ve düzeltir.
 T2.2.10. Okuduğunu anlamlandırmada görsellerden yararlanır.

3. SINIF - TÜRKÇE

Konuşma:

3. Eğlenmek için masal, hikâye, şarkı, tekerleme, tiyatro vb. dinler/izler.
 3.3. Dinledikleri masal veya hikâyeleri oyunlaştırmaları istenebilir. **(MEB tarafından 1, 2, 3. Sınıf Türkçe-Konuşma ortak kazanımlarından 3.3. ile ilişkilendirilmiş bir etkinliktir).**
 3.4. Üstlendiği role uygun konuşur. 3.4. Drama, piyes veya canlandırmalarda üstlendiği rollerin özelliklerine uygun konuşması. **(MEB tarafından 1, 2, 3. Sınıf Türkçe-Konuşma ortak kazanımlarından 3.4. ile ilişkilendirilmiş bir etkinliktir).**
 3.5. Masal, hikâye veya fıkra tekniğine uygun anlatır.

Okuma:

- 2.1. Ön bilgilerini kullanarak okuduğunu anlamlandırır.
 2.2. Okuma öncesi, okuma sırası ve sonrasında metinle ilgili soruları cevaplandırır.
 2.3. Okuduklarını zihninde canlandırır. **Etkinlik: 2.3.** Zihninde canlandırdıklarını resimlemeleri istenebilir.
 2.5. Okuduklarında sebep-sonuç ilişkileri kurar.
 2.7. Okuduğu metnin içeriği hakkındaki düşüncelerini belirtir.
 2.10. Okuduklarıyla ilgili kendi yaşantısından ve günlük hayattan örnekler verir.

Yazma:

- 2.3. İzlenim ve deneyimlerine dayalı yazılar yazar. **Etkinlik: 2.3.** Masalda ele alınan temalardan yola çıkarak günlük olaylarla ve izledikleriyle ilgili yazmaları istenebilir.
 2.4. Duygu, düşünce ve hayallerini anlatan yazılar yazar.
 2.5. Kendisini, ailesini ve çevresini tanıtan yazılar yazar.
 2.6. Hoşlanıp hoşlanmadıklarıyla ilgili yazılar yazar.
 2.7. Yazılarında ne, nerede, ne zaman, nasıl, niçin ve kim (5N 1K) öğelerini vurgular.